

נושא העבודה :
היזק על ידי כלב

העבודה מוגשת בחסות העמותה של נוער
שוחר משפט עברי

תוכן עניינים:

3	הקדמה אישית
4	מבוא
5	דוגמאות של ציטוטים
6-17	שאלות + תשובות בהתייחסות למשפט המודרני והעברי
18	סיכום השאלות מחד גיסא ומאידך
19	ביבליוגרפיה

הקדמה אישית :

מטרת עבודה זו היא לבטא את הידע וההבנה במשפט העברי ובמשפט הישראלי כפי שנלמדו בלימודים במסגרת העמותה.

חלק ממטרה זו, היא לרכז, לעבד ולהגיש חומר משפטי בסוגיה משפטית ספציפית, תוך בחינת השאלה המשפטית בהיבטים השונים. (הן מהמשפט העברי, והן מהמשפט הישראלי).

נושא עבודה זו הינו היזק על ידי כלב. התחברתי לנושא זה ולכלל העבודה בגלל ההתנסות בעבודה גדולה, אשר נתמכת מספרים של שופטים ועורכי דין שנגעו בנושא.

נפגשתי מספר פעמים עם סטודנטית לשנה ב' במשפטים, אשר נתנה לי כלים להתמודד עם העבודה. חיברה אותי לנושא, וכיוונה אותי איך נושא זה יכול לפגוש כל אחד מאיתנו.

לפני שהתחלתי בעבודה, לא ידעתי כלל על הנושא, וזה מה שגרם לי עוד יותר להתחבר ולהעמיק במקורות.

עצם העובדה שבכלל לא ידעתי על נושא זה, זה רק גרם לי לרצות לחקור, לקרוא, ולהתעניין בהמשך החומר.

על פניו זה נראה נושא מתומצת ופשוט, אך תוך כדי עשיית העבודה התעמקתי בתוכן בפרט, וכמו כן בדיני הנזיקין ככלל.

אומנם את נושא העבודה לא בחרתי בעצמי, אך לאחר שסיימתי את העבודה, אני שמחה שלקחתי חלק בזה. ושלא ניסיתי להחליף את הנושא (על אף שלא התעניינתי בו בהתחלה).

דיני נזיקין הינו נושא רחב מאוד. במהלך העבודה, התמקדתי בנושא שנבחר עבורי, וכמובן כיצד נושא זה משתלב בדיני נזיקין.

מבוא :

נושא עבודתי הוא : היזק על ידי כלב.

עוולת היזק על ידי כלב הוכנסה כתיקון, בשנת 1992, ביוזמתו של ח"כ אברהם בורג, בעקבות שורה של תקיפות של כלבים כנגד ילדים קטנים, שהובילו לפציעות קשות. הדבר הוביל לחקיקת סעיפים 41א-41ג בפקודת הנזיקין שעוסקים בהיזק על ידי כלב, כדי לתת מענה לתופעה. בהליך החקיקה, הייתה התלבטות אם להטיל אחריות רק על בעלי כלבים מועדים או על כל בעלי הכלבים, אך נוכח חומרת התופעה הוכרע כי יש להטיל אחריות על כלל בעלי הכלבים. המחוקק ביקש בכך להיטיב עם הניזוק שנפגע בנזק גוף שנגרם על ידי כלב, ולהפוך את תביעתו לקלה יותר מבלי שיצטרך להוכיח רשלנות של בעל הכלב, הפרת חובה חקוקה וכדומה.

בתובענה בשל נזק לגוף שנגרם על ידי כלב, חייב בעליו של הכלב או מי שמחזיק בכלב דרך קבע (להלן - הבעלים) לפצות את הניזוק, ואין נפקא מינה אם הייתה או לא הייתה התרשלות מצדו של הבעלים. היזק על ידי כלב בדיני נזיקין בישראל הוא עוולה נזיקית המתארת נזק גופני הנגרם מתקיפה של כלב. הסעיף על פי פקודת הנזיקין מטיל באופן אוטומטי על בעלי הכלב לפצות את הניזוק, מלבד מצבים מסוימים.

כיצד מצטטים :

פסק דין-בג"ץ 98/69 **ברגמן נ' שר האוצר**, פ"ד כג(1) 693, 698-699 (1969).

חוק- חוק העונשין, התשל"ז-1977, ס"ח 226.

חוק העונשין (תיקון מס' 39) (חלק מקדמי וחלק כללי), התשנ"ד-1994, ס"ח 348

פקודה- פקודת הנזיקין [נוסח חדש], נ"ח התשכ"ח 266.

מאמר-יצחק זמיר "מינויים פוליטיים" **משפטים** כ 19 (1990).

איך מצטטים סופר- יצחק זמיר **הסמכות המינהלית** כרך א (1996).

1. האם ראוי שתהא אחריות שלוחית בעקבות היזק ע"י כלב?

מחד גיסא,

אני חושבת שאחריות שילוחית היא הכרחית בקשור בהיזק על ידי כלב, מכמה גורמים. ראשית, במידה וכלב עושה עוולה שמנוגדת לפקודה¹ היזק ע"י כלב, אין הוא יכול להישפט עלייה. הן מבחינת הבנתו, והן מבחינת "אחריותו הפלילית". שנית, בחוק האפוטרופוס... נקבע הורה אחראי על ילדו עד גיל 18 אפוטרופוס טבעי, כך גם בעלים של כלב אמור להיות.

ציטוט סופר מודרני,

במצבים שבהם נגרם הנזק על ידי חיות בר וחיות מועדות נראה כי שיקולים של הגינות בחלוקת סיכונים ופיזור נזק וההסתברות הממשית כי מחזיק החיה התרשל, מצדיקים הטלת אחריות חמורה מעורבת ואולי אף טהורה על המחזיקים בחיות ועל בעליהם. מאחר שהערך החברתי של החזקת חיות בר או חיות מועדות ודאי שאינו גבוה, והסיכון הכרוך הוא ממשי ומהותי, השיקול של "הנהנה מהסיכון יישא בעלותו" תומך באחריות חמורה בהקשר זה ואף באחריות חמורה טהורה.

ציטוט סופר ממשפט עברי,

מה פירושן של המילים "והמת יהיה לו"? מתוך קריאה ראשונה נראה לפרש, שהמת יהיה למזיק, שהרי הוא משלם לניזק את תמורת הבהמה שנהרגה. אך במכילתא נאמר: "והמת יהיה לו"- לניזק. אתה אומר לניזק- או אינו אלא למזיק? אמרת: אילו כן היה מה תלמוד לומר "והמת יהיה לו"(=אילו היינו מפרשים את הפסוק לפי פשוטו ואומרים, שהשור ההרוג נשאר ברשות המזיק- לשם מה צריך לכתוב זאת במיוחד? אם המזיק משלם לניזק תמורה מלאה בעד בהמתו ההרוגה, הרי מובן מאליו, שתישאר הנבלה ברשות המזיק, שלא יהא הניזק מרוויח מן העניין), אלא מגיד, ששמין דמי נבלתו, ומנכה לו דמי נקוו" (=הנבלה

¹פקודה- פקודת הניזקין [נוסח חדש], נ"ח התשכ"ח, 266 ס"ח...

שייכת באמת לניזק, ולא למזיק ואין המזיק מתחייב לשלם לניזק את כל ערכו של השור בכסף ועליו רק להשלים את הסכום הנוסף שיהיה בו, בתוספת נבלה השור ההרוג, כדי

לפצותו על שור חי). הרי כאן הוצאת מסקנה משפטית מתוך חדירה עמוקה יותר להיגיון דברי הפסוק.

מאיך גיסא,

אני חושבת שאחריות שילוחית מיותרת בנוגע להיזק על ידי כלב. אין סיבה שאדם "ישלם" על עוולה שנעשתה על ידי כלבו אם לא הוא אשם. במידה ויענש בעקבות עבירה של הכלב, לא יוכל לתקן טעויות האלה בעתיד. במשפט האזרחי כשאדם נשפט על סיטואציה מסויימת, הוא יכול לתקן את הטעות ואף לא לחזור עלייה בעתיד. אך במקרה של היזק על ידי כלב לא ניתן יהיה לתקן את הטעות. והיא תוכל לשנות שוב ושוב כי אין צד שני שיוכל להפנים.

ציטוט סופר מודרני,

הדרך הנאותה לפיזור נזקים אלה היא באמצעות ביטוח אחריות של בעלי החיות והמחזיקים בהן. כמו כן הסיכון שבחיות אלה מגדיל את הסתברות קיומה של התרשלות בניטור ובנטרול הסיכון, התרשלות שבמקרים רבים אינה ניתנת להוכחה. קיימים אפוא טעמים טובים להרחבתה של האחריות החמורה המוטלת כיום על מחזיקי כלבים בסעיף 41א לפקודת הניזקין ולהחלתה על מחזיקי חיות מועדות וחיות בר בכלל. כזכור מוטלת אחריות חמורה בשל נזקי חיות באנגליה, בארצות הברית ובמדינות הקונטיננט.

ציטוט סופר ממשפט עברי,

לעתים מסתמכים בסוג מדרש זה על ההיגיון שנקבע לפי הנתונים המציאותיים ומסיקים מתוך כך, בדרך המדרש, עיקרון משפטי מסוים מתוך הפסוק. דרך משל. בשמות יב, ו, בפרשה הדנה בעניין קרבן הפסח, נאמר: "והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחודש הזה, ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל בין הערבים". בפסוק זה דרשו חכמי ההלכה עיקרון משפטי זה: "אמר רבי יהושע בן קרחה: מנין ששלוחו של אדם כמותו(=מנין שפעולה הנעשית על ידי שליח, על ידי בא כוח, דינה כאילו נעשתה בידי האדם עצמו)?

2. מהן יסודות האחריות בנזיקין כאשר ישנו היזק ע"י כלב?

ברצוני להתייחס לדוגמה של דיני אחריות בנזיקין:

אחריות אישית-הכוונה באחריות אישית היא שהיא בדרך ישירה, כלומר, צריכה להתקיים עוולה. כאשר מעסיק פוגע בעובד שלו בין במזיד ובין בלא מזיד קמה לו אחריות אישית לעוולתו. למדינה יש אחריות ישירה בגין פעולותיו של החייל אלאור עזריה מכוון שהם לא נתנו לו הוראה ישירה מה לעשות וכן סבורני שלמדינה יש אחריות אישית כלפי ביצוע טיב המעשה של החייל אלאור עזריה.

מחד גיסא,

אחריות שילוחית- הטלת אחריות על מעסיק ומנהל עבודה שעצם את עיניו ועובד לדוגמה ניתן להטיל אחריות בגין ניצול מרות והתעמרות כלפי העובד ע"י המעסיק אשר לבסוף גרמה למותו של העובד בכך שהוא התאבד. במידה והורשע במשפט פלילי וניתנה הרשעה ניתן לגרור הרשעה זו למשפט האזרחי, כלפי המעסיק. לעניין מנהל העבודה שחב באחריות שלוחית ניתן יהיה להעמידו לדין בגין חוסר מעש. עזבון המנוח עתיד לתבוע את המעסיק בגין מות העובד.

ציטוט סופר מודרני,

במצבים שונים מושא העמימות הסיבתית הוא עצם גרימת הנזק לניזוק התובע על ידי הנתבע.

ציטוט סופר ממשפט עברי,

תקנות שונות תיקנו החכמים כדי להקל על הגזלן לחזור בתשובה. התקנה הקדומה בכל אלה קשורה באופן החזרת הגזלה. כלל גדול הוא, שכל הגוזל חייב להחזיר את הגזלה עצמה ואין הגזלן יכול לפטור עצמו בתשלומי כסף של ערך הגזלה. דין זה מקורו בפסוק שבתורה: "והשיב את הגזלה אשר גזל", לעיתים יש

בהוראה זו משום מניעת הגזלן מלחזור בתשובה ובית שמאי ובית הלל נחלקו בדבר הצורך להקין תקנה לנסיבות מיוחדות אלה.

מאידך גיסא,

אחריות קפידה- השוני בין האחריות בכך שבעוד על אחריות מוחלטת כמעט ואין הגנות, באחריות קפידה יכול הנאשם או הנתבע, לטעון להגנתו שעשה ככל הניתן כדי להימנע מהאירוע. הגנה זו היא הגנה חלשה ביותר, שכן על פי רוב בני אדם אינם עושים את "כל הניתן" ובכל רגע נתון כדי להימנע מביצוען של עבירות, ובכל זאת, היא שרישה וקיימת.

ציטוט סופר מודרני,

במצבים כאשר חלק הנזק שגרם הנתבע לניזוק אינו ניתן לזיהוי ידוע ומוכח כי הנתבע גרם נזק לתובע, אלא שנזק זה הוא רק חלק מנזקו הכולל של התובע, ומושא העממיות הסיבתית הוא חלקו של הנתבע, ואיזה חלק מהנזק על ידי גורם אחר: התנהגות עוולתית של אדם אחר, או גורם שאין עמו התנהגות עוולתית, לרבות גורם שמקורו בתובע.

ציטוט סופר ממשפט עברי,

"תנו רבנן: גזל מריש(קורה) ובנאו בבירה (בבניין גדול)- בית שמאי. אומרים: מקעקע כל הבירה כולה ומחזיר מריש לבעליו: ובית הלל אומרים: אין לו אלא דמי מריש בלבד, משום תקנת השבין".

3. מהן השיקולים להגבלת אחריות כאשר ניזוק אדם ע"י כלב?

מחד גיסא,

לעניות דעתי ישנו צורך להגביל את אחריותו של הבעלים של הכלב כאשר הוא מזיק למאן דהו מטעמים אלו קיים חוק אשר מותיר לכלב במקרים קיצוניים של התגרות להגן על עצמו ועל בעליו . (חוק היזק ע"י כלב (נבו נזיקין הגדרות). לכן ישנו צורך להגביל את אחריות של בעליו של הכלב , הגם שהמחוקק הכיר בהגנה זו ובמקרים של התגרות , לפיכך על הבעלים יש לשלם במקרה זה פיצויים סמליים.

ציטוט סופר מודרני, להבדיל ממצבים בהם האחריות היחסית היא בעיקר חלופה להסדר של "כלום", ורק במקצת המקרים חלופה להסדר של "הכול", במצבים כאשר חלק הנזק שגרם הנתבע לניזוק אינו ניתן לזיהוי, האחריות היחסית היא לרוב חלופה להסדר של "הכול". כאשר ידוע כי הנתבע גרם לניזוק נזק בעוולה, והתובע מראה כי קיים קושי בזיהוי חלק הנזק שגרם הנתבע מתוך הנזק הכולל, פטור מלא של הנתבע מאחריות בשל עמימות סיבתית זו אינו מתיישב ככלל עם שיקולי הגינות והרתעה ציטוט סופר ממשפט עברי,

ובגלות : וכן אם ראה הדיין שהדין מרומה וחשש לו- צריך דרישה וחקירה".

לדעת מקצת על התנאים חלה תקנה זו גם על עניינים מסויימים שבתחום דיני המשפחה. וכך אנו גורסים במסכת יבמות :

"דתניא : אין בודקין עידי נשים (עדים הבאים להעיד על מות הבעל כדי להתיר לאשה להינשא בשנית) בדרישה וחקירה, דברי ר' עקיבא : רבי טרפון אומר : בודקין"

²מאידך גיסא,

ארצה לתמוך סברה זו ע"י חוק הגבלת אחריות

² חוק החברות, תשנ"ט-1999 ח"ו 35.

35. (א) אחריות בעלי המניות לחובות החברה יכול שתהיה לא מוגבלת, והדבר יצוין בתקנון; היתה אחריות בעלי המניות מוגבלת, יפורט אופן ההגבלה בתקנון.

(ב) היו מניות החברה בעלות ערך נקוב, אחראים בעלי המניות לפרעון הערך הנקוב לפחות, אלא אם כן נתקיים האמור בסעיף 304.

ניתן להתייחס לכלב כבעל מניותו של בעליו לכן יש אפשרות אולי להשתמש במקרה דנא בחוק זה.

ציטוט סופר מודרני,

אפשר לפטור את הנתבע מאחריות משום שהתובע לא הוכיח מהו חלק הנזק שנגרם על ידיו, אך הסדר של "כלום" במצבים אלה, המעדיף נתבע מעוול על פני ניזוק תמים, הוא בעייתי בעליל ומצריך הצדקה מיוחדת. ככלל הנטייה היא אפוא להעדיף את הניזוק החף על פני המזיק האשם.

פסק הדין של בית משפט קמא-

בית המשפט קמא, בחן האם הוכיח המערער קשר סיבתי בין פגיעתו לבין הכלב, כדי להיכנס לגדר סעיף 41 א' לפקודת הנזיקין.

בית המשפט קמא ניסח את המחלוקת העיקרית: "האם הכלבה אכן פגעה בתובע בעודם באויר כגירסת התובע, או שמא לא התקיים קשר סיבתי עובדתי בין כלבת הנתבע לנפילתו ונזקיו של התובע".

בית משפט קמא קבע כי גם אם כלבת המשיב רצה לעברו של המערער, הסבירות מורה כי בתנאי הסביבה, קפיצתו של המערער היא זו שגרמה לנפילתו.

בית המשפט קמא מצא את גירסתו של המערער שהוא קפץ, הכלבה קפצה והם "התנגשו" באזור כתפו של המערער תמוהה, בהתחשב בכך שמדובר בכלבה קטנה, בציינו כי תמוה מדוע בחר המערער לקפוץ עת הבחין בכלבה ולא בחר לזוז הצידה במקום לנתר לגובה בעת חשיכה, כך שהוא לא שוכנע כי גירסת המערער נכונה.

כן נקבע שהמערער לא הוכיח ע"י מומחה או וטרניר כי כלבת המשיב יכולה לנתר גובה כה רב ולכן לא הוכח כי הכלבה פגעה במערער. לפיכך נדחתה התביעה.

ציטוט סופר ממשפט עברי,

הסוגיה מסבירה, במה נחלקו ר' עקיבא ור' טרפון: "וקמיפלגי בדרכי חנינא(חולקים הם בדבר שאמר ר' חנינא): דאמר רבי חנינא: "דבר תורה אחד דיני ממונות ואחד דיני נפשות בדרישה וחקירה שנאמר: משפט אחד יהיה לכם: ומה טעם אמרו דיני ממונות אין צריכין דרישה וחקירה? שלא תנעול דלת בפני לווין: ובמאי קמיפלגי(ובמה הם חולקים), מר סבר: כיון דאיכא כתובה למשקל כדיני ממונות דמי (ר' עקיבא סובר: הואיל ועדותם של העדים הבאים להתיר את האישה באה גם להעיד, שהאשה זכאית לכתובתה מעיזבון הבעל, וכתובה הריהו עניין שבדיני ממונות, לפיכך אין לחקור ולדרוש את העדים.) ומר סבר: כיוון דקא שרינן אשת איש לעלמא, כדיני נפשות דמי (ר' טרפון סובר: הואיל והעדות באה להתיר אשה נשואה להינשא בשנית הרי זה עניין של דיני נפשות, שהרי הבא על אשת איש חייב מיתה, ולפיכך יש לחקור ולדרוש היטב את העדים)".

4. באילו נסיבות הנפגע יכול לשחרר את המזיק כאשר הוא ניזוק ע"י כלב? (לה. דוד קציר)
מחד גיסא,

כאשר הנפגע גרם בזדון נזק באמצעות הכלב, הכוונה לעובדה שהנפגע התגרה בכלב, לכן בעליו של הכלב אינו יהיה אחראי על הנזק אשר גרם אותו הכלב לניזוק שהוא גם הגורם לפגיעה בראשיתה.

ציטוט סופר מודרני,

משנקבע כי מחדל טהור שגרם לנזק נתון הוא התנהגות בלתי ראויה העולה כדי התרשלות, מתעוררת שאלת חובה, דהיינו אם הטלת אחריות בשל מחדל זה רצויה בהתחשב בתוצאותיה.

הטלת חובה הצלה לדוגמה עלולה לגרום לניסיונות הצלה שאינם רצויים תוך פגיעה במי שמצוי בסכנה ובמי שמבקש להצילו.

ציטוט סופר ממשפט עברי,

נשאלת השאלה מהו הדין כאשר התובע תוקף מתוך אמונה סבירה בתום לב כי הוא מגן על עצמו או על זולתו מפני פגיעה, אולם בדיעבד מסתבר, כי לא היה בסכנה. השאלה נדונה בעניין עלקם נ' משטרת ישראל בו טעה השוטר הנתבע בסברו כי התובע מתכוון לתקוף שוטר אחר, שכן רץ לקראתו, לאחר שקודם לכן היו נסיבות מחשידות של מרדף בשעת לילה והימלטות נוסע מהמכונית בה נהג התובע. בדיעבד הסתבר כי לא הייתה לנתבע כוונה לפגוע בשוטרים.

מאידך גיסא,

ישנם מצבים כאשר הבעלים מאפשר לכלב להזיק למאן שהוא בכוונה להזיק אזי יהיה צורך ממשי להטיל אחריות על בעליו של הכלב כוון שהוא הגורם שרצה להזיק למאן שהוא ע"י כלבו. אמנם ערה אני לעובדה שכלב מציית לפקודות בעליו אך אין זה נכון יהיה במצב דנא להרדימו ובכך להמיתו.

ציטוט סופר מודרני,

שיקול נגד הטלת אחריות בשל התרשלות במחדל טהור הוא החשש שזו עלולה לפגוע בהתנהלותן או בהיקפן של פעילויות רצויות ולעודד התנהגויות שאינן רצויות.

בנוסף, להרחיק אנשים מאזורים וממצבים שבהם עלולה מבחינתם לקום חובת ההצלה. ציטוט סופר ממשפט עברי, נקבע כי על אף דעתו של פרופסור טדסקי- לפיה טעות בעצם קיום האיום אינה מהווה הגנה והסיכון נופל על המתגונן-במקרה הנדון מהווה סעיף 24(1) הגנה. זאת מאחר ודעתו של פרופסור טדסקי מתייחסת לניזוק שהוא "קורבן תמים", בעוד שהתנהגותו של התובע בעניין זה אינה מאפשרת לראות בו ניזוק תמים, שכן יש לו חלק בטעותו של היורה. אמנם התובע לא התכוון לפגוע בשוטרים, אולם משלא נענה לקריאות לעצור ולירי באוויר חדל להיות "תמים" במובן הנזיקי. התובע ממשיך לרוץ לעבר השוטר ובכך יצר מצג.

5.האם נדרש מהניזוק ע"י כלב להביא ראיות להוכחת נזקים מיוחדים שנגרמו לו עקב נקיטת הליך הסרק? (9,אבישי אדר)

מחד גיסא,

בעידן של היום, כל אדם יכול לטעון לגבי עבירות. (בין אם לשווא ובין אם לא). מה שהופך את הנקיטה כלפי המזיק למוצדקת הן ההוכחות לנזקים אותן ביצע.

לכן, לעניות דעתי, בכל מצב בדיני נזקין, על האדם להביא הוכחות ליישום האשמות. (במקרה זה כמו- היזק על ידי כלב, למשל- סימן של נשיכה/ צילום וכן הלאה).

ציטוט סופר מודרני,

חששותיהם של מזיקים, פן ייתבעו בעתיד על ידי המוסד לביטוח לאומי, נבעו, במידה לא מעטה, מפסיקתם של בתי משפט שעל פיה רשאי המוסד לביטוח לאומי להגיש תביעתו נגד המזיק, גם אם הנפגע עצמו אינו עושה כן מסיבה כלשהי.

בהקשר הזה, של זכות תביעתו העצמאית של המוסד נגד המזיק, התעוררה גם השאלה אם שחרור המזיק על ידי הנפגע, משחרר אותו גם מתביעתו האפשרית של המוסד לביטוח לאומי.

כאשר הגיעו המזיק והנפגע לידי הסדר, נטען על ידי המזיק שהסדר זה יש בו כדי לחייב אף את המוסד, משום מעמדו כבעל זכות סוברוגציה, שזכותו לעולם אינה יכולה להיות גדולה מזכות הניזוק.

ציטוט סופר ממשפט עברי,

בדוגמה של היזק שאינו ניכר באה תקנתם של חכמים להרחיב את מידת האחריות בנזיקין. לעומת זאת מצויות דוגמאות, שראו חכמים, כי מן הראוי לצמצם את מידת האחריות בנזיקין. דוגמה לכך הוא נזק שנגרם על ידי אדם שפעל ברשות.

"שליח בית דין שהיכה (עונש מלקות) ברשות בית הדין והזיק- שוגג פטור מזיד חייב מפני תיקון עולם: רופא אומן שריפא ברשות בית דין והזיק- שוגג פטור ומזיד חייב מפני תיקון עולם.

המחתיך את העובר במעי אשה ברשות בית דין והזיק- שוגג פטור מזיד חייב מפני תיקון עולם.

מאידך גיסא,

סבורני כי לא תמיד ניתן יהיה להביא ראיות להוכחת נזקים.

כמו כן, לווא דווקא אדם יצליח להוכיח את הנעשה במהלך התקיפה. וכאשר לא יהיו בידיו של ניזוק על ידי כלב ראיות להוכחת הנזקים, לא יוכל לקבל את אשר מגיע לו.

ציטוט סופר מודרני, משנטענה הטענה, "שמאחר וזכות התביעה של המוסד אינה אלא

זכות מכוח סובורונציה, הרי אין לו זכות תביעה כשלא נשארה לו לניזוק עצמו זכות

תביעה.

ציטוט סופר מודרני,

הרקע והמחלוקת העובדתית-

ביום 9.9.99 בשעות הערב, הלך מר יהודה בן יהודה (להלן: "המערער") עם אחותו הגב'

גליה בן יהודה (להלן: "האחות") ברחוב אדם הכהן בתל אביב. באותה עת, הלך מר אפרוני

אלדד (להלן: "המשיב") מלווה בכלבתו "בנגי" (להלן: "הכלבה" או "הכלב") באותו

הרחוב. בסמוך לבית ספר גרץ נפגשו דרכיהם של המערער, אחותו, המשיב והכלבה.

הצדדים חלוקים באשר לפרטי ה"מפגש" בין כלבת המשיב למערער (להלן: "האירוע"), אך

אין מחלוקת לגבי סופו של "מפגש" זה - פינויו של המערער באמבולנס לבי"ח איכילוב

בשל חשד לפריקת כתף שמאל.

בכתב התביעה נטען ע"י המערער כי הלך ברחוב ולפתע רץ הכלב לעברו קפץ עליו והפילו

ארצה. בכתב ההגנה נטען שכתוצאה מהצטברות זבל ברחוב עקב שביתה או כתוצאה

מרשלנות, החליק המערער ומעד במרחק של מטרים ספורים מהמשיב וכלבתו.

בכתב התביעה נטען ע"י המערער כי הלך ברחוב ולפתע רץ הכלב לעברו קפץ עליו והפילו

ארצה. בכתב ההגנה נטען שכתוצאה מהצטברות זבל ברחוב עקב שביתה או כתוצאה

מרשלנות, החליק המערער ומעד במרחק של מטרים ספורים מהמשיב וכלבתו.

ציטוט סופר ממשפט עברי,

מצד הדין חייבים שליח בית הדין והרופא בנזק שגרמו, אף אם עשו זאת בשוגג, כדין אדם המזיק; אבל תיקנו חכמים, שפטורים הם בשוגג "מפני תיקון העולם לרופא אומן ועושה זאת ברשות בית הדין, שאם לא נפטרנו בשוגג-אתי לאמנועי מלרפאת (יימנעו מלרפא). ההגדרה של מזיד בפעולות אלה שנעשו ברשות היא- ש"חבל יותר מן הראוי לו". ואם כי פטורים הם כאשר הנזק לא נגרם במזיד הרי "דינם מסור לשמיים", ואף זו סאנקציה היא בעולמה של ההלכה.

סיכום השאלות (מחד גיסא ומאידך גיסא):

אני חושבת שצריך שתהייה אחריות שילוחית בהקשר להיזק על ידי כלב. כפי שכתבתי לעיל, אני סבורה כי חייב להיות גורם שנושא בתוצאות של העוולות. הרי בכל עבירה בדיני נזקין, יש גורם משלם או מפצה. לכן גם בנושא זה צריך להיות. נוסף על כך סבורני שבעליו של הכלב חייב לשאת באחריות עקב מעשיו, הלא אם בעליו של הכלב היה מאלף אותו הוא ייתכן ולא היה מזיק לעובר אורח זה או אחר. ידוע לי שישנם מצבים לפיהם לא תחול אחריות שילוחית על בעלי הכלב כאשר התגרו בו, באפשרות זו מצא המחוקק לנכון לא להטיל אחריות של על בעלי הכלב במידה שפעל בתום לב. לעניות דעתי, במקרה זה של היזק על ידי כלב יש צורך להביא ראיות בכדי להוכיח את הנזק הנגרם.

על מנת למנוע אי הבנות, ולהגיע לתשובות חותכות, סבורני שעל הניזוק חובת ההוכחה. כמו בהרבה דינים שעליו להוכיח. במקרה זה, ניתן להוכיח את הנזק בצורה פשוטה, ובעיקר למנוע אי הבנות עתידיות. אני בטוחה כי כאשר מוכרחים להוכיח, הדין יגיע בצורה הטובה ביותר לשני הצדדים.

ביבליוגרפיה

מקורות שניוניים:

ספרים:

1. אבישי אדר, שימוש לרעה בהליכי משפט- הגנה נזיקית מפני ניצול לרעה של זכות הגישה לערכאות.
2. ישראל גלעד, דיני נזיקין- גבולות האחריות (כרך ב').
3. שירלי דגן, סוגיות בדיני נזיקין, מהדורה חדשה- תשס"ט.
4. עמוס הרמן, מבוא לדיני נזיקין.
5. דוד קציר, פיצויים בשל נזק גוף.